

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola, Heřmanův Městec,
okres Chrudim**

583 03 Heřmanův Městec, Nám. Míru 1

Identifikátor školy: 600 090 418

Termín konání orientační inspekce: 4. - 8. březen 2002

Čj.	105 090/02-5171
Signatura	ojlcv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Heřmanově Městci je zřizovací listinou městského zastupitelstva ustavena jako právnická osoba s formou hospodaření příspěvkové organizace. Má povolenou vedlejší hospodářskou činnost.

Škola má 1 odloučené pracoviště (umístěny první třídy) a její součástí je školní družina. Ve školním roce 2001/2002 navštěvuje tuto školu celkem 784 žáků, kteří jsou vyučováni celkem ve 31 třídách. 369 žáků školy (44 %) dojíždí ze 30 okolních obcí.

Ve všech ročnících probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu vzdělávání na 1. stupni

Matematika a přírodovědné předměty

Vyučování probíhá podle platných učebních osnov výše uvedeného vzdělávacího programu. V letošním školním roce se vyučuje v devatenácti třídách I. stupně (1. - 4. ročník po paralelních čtyřech třídách, 5. ročník tři třídy). Týdenní hodinové dotace ve sledovaných předmětech odpovídají učebnímu plánu.

Vzhledem k vyššímu počtu tříd v jednotlivých ročnících zde pracují kromě metodického sdružení i „ročníkoví učitelé“. Ti zajišťují nejen součinnost a jednotnost výuky ve všech třídách jednotlivých ročníků (společné celoroční tematické plány), ale i kontinuitu výuky. Kromě toho metodicky spolupracují se zástupkyní ředitele pro 1. stupeň. Pozitivní je i vzájemná spolupráce většiny učitelek, které se snaží tvůrčím přístupem a zajímavými nápady přispět ke zkvalitnění výuky. Např. hodiny společného čtení ve druhých a třetích ročnících, vzájemné hospitace, úzká spolupráce a předávání zkušeností s vychovatelkami školní družiny, s učitelkami z mateřské školy i mezi sebou navzájem.

Kromě jedné (nemoc) byly navštíveny všechny vyučující I. stupně. Z nich 12 splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti a 6 splňuje podmínky odborné způsobilosti ve smyslu platných předpisů.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách, které byly většinou pěkně upraveny a svou výzdobou a vybavením podnětné pro výuku (květiny, práce žáků, nástěnné tabule, obrazový materiál, který většina učitelek sama zhotovila a používá jej při výuce). Tyto názorné pomůcky korespondují s právě probíraným učivem a slouží žákům k lepšímu zapamatování aktuálně probíraných témat. Esteticky podnětné prostředí působí na žáky pozitivně.

Vyučující byly velmi dobře připraveny, což mělo vliv na průběh hodin. Na kvalitě výchovně vzdělávacího procesu se odráží především zájem a účast učitelek na dalším vzdělávání. Výuka těch, které se dále vzdělávají byla vynikající. Struktura jimi vedených hodin (rozmanitost a volba metod a forem práce) byla promyšlená. Sledovala vytyčené cíle v návaznosti na znalosti a dovednosti žáků. Zvolené formy učení (např. kooperativní techniky učení, práce ve skupinách a ve dvojicích, projektové vyučování, samostatná práce, individuální práce se žákem, práce s didaktickou technikou a s učebními pomůckami, hra a soutěž, výklad nového učiva problémovou metodou, procvičování učiva pestrými a zajímavými způsoby) jsou samozřejmostí. Vyučovací styl těchto učitelek byl efektivní, pro žáky zajímavý a pestrý, podporoval je k aktivitě a tvůrčímu přístupu k učení.

Společným znakem ostatních shlednutých hodin byl frontální způsob vedení výuky, který byl založen na verbálních metodách s dominantní rolí učitelek. Výklad, řízený rozhovor, práce s učebnicí, s pracovním listem, samostatná práce byly nejfrekventovanějšími metodami v těchto hodinách. Některé sledované hodiny byly oživeny využitím mezipředmětových souvislostí, názorných pomůcek nebo krátkou relaxací. Výuka v těchto hodinách byla připravená a promyšlená, ale vzhledem k frontálnímu způsobu vedení části hodin stereotypní. Přílišný verbalismus učitelek vedl k poklesu pozornosti a aktivity žáků.

Ve všech sledovaných hodinách panovala klidná a vstřícná atmosféra. Žáci byli k učení motivováni nenásilně, různými formami a metodami práce, hodnotícími systémy i osobitým přístupem některých vyučujících. Převaha pozitivního hodnocení byla součástí téměř všech hodin a stala se nejen důležitým motivujícím prvkem, ale i prostředkem výchovného působení při výuce. Při hodnocení většina vyučujících respektovala individuální dispozice žáků a oceňovala snahu a pokrok. Vyučující se v různé míře snažily rozvíjet komunikativní dovednosti žáků. V hodinách, které byly vedeny frontálně, se to dařilo méně. Žáci byli v menší míře vedeni k sebehodnocení a k hodnocení výkonu ostatních. Hodnocení prováděly především učitelky.

Všechny třídy prvního stupně mají k dispozici samostatnou počítačovou učebnu. Výukové programy jsou zaměřeny na opakování a procvičování učiva 1. stupně. Učitelé je využívají nejen pro žáky se specifickými poruchami učení, ale i k procvičení probraného učiva. Vzhledem k tomu, že organizace vyučování na 1. stupni umožňuje zařazení půlených hodin do vyučování (vždy jedna hodina českého jazyka a jedna hodina matematiky týdně), může každý žák pracovat na počítači samostatně. Dělení hodin dále umožňuje vyučujícím zaměřit se více na individuální práci se žáky a na činnosti, při kterých je potřeba menší počet žáků.

Na základě zjištěných skutečností je průběh výchovně vzdělávacího procesu na 1. stupni hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení průběhu vzdělávání na 2. stupni

Fyzika

Fyzika se ve škole vyučuje v souladu s osnovami i učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. V 6. ročníku je zařazena pouze jednododinová týdenní dotaci, ale celkově věnuje škola výuce jednu hodinu nad stanovený minimální počet hodin pro tento předmět. Tematické plány jsou vypracovány vždy pro celý ročník jednotně, respektují časové dotace. Složitější fyzikální veličiny, čas a hustotu, plánují až do 7. ročníku. Laboratorní práce vyučující zařazují podle vlastních zkušeností a podle konkrétních časových možností, minimálně 4 za školní rok. Probírané učivo učitelé přizpůsobovali aktuálnímu stavu tříd, několikrát je však během vyučovací hodiny nestihli dokončit. Do výkladu opakovaně zařadili i učivo rozšiřující, na známky ho v hospitovaných hodinách neprověřovali. Výuku fyziky doplňují v 9. ročníku pracovní činnosti, které jsou zaměřeny na témata z elektřiny. Žáci školy se pravidelně účastní řešení fyzikální olympiády, dosahují úspěchů i v okresních kolech.

Hodiny fyziky ve škole vyučují tři zkušení vyučující s dlouholetou praxí. Všichni splňují požadavky odborné i pedagogické způsobilosti k výuce.

Výhradně pro výuku fyziky je vyhrazena odborná pracovna. Ta je prostorná (kapacita 40 žáků), umožňuje zatemnění, práci s žákovským rozvodem elektřiny v lavicích. Špatný stav učebny a jejího vybavení je důvodem pro plánovanou rekonstrukci. Přímo v této místnosti

i v přilehlém kabinetu je umístěno velké množství fyzikálních pomůcek, často už historické ceny. Vybavení přesto umožňuje provádění potřebných demonstračních i žákovských pokusů. Část starých pomůcek je využívána převážně jako „názorná kulisa“ výuky nebo při fyzikálních výstavních. Učebnice 6. a 7. ročníků jsou z nové schválené řady, vyšší ročníky přechod na tuto řadu dle finančních možností školy plánují.

Učitelé vyučovali v klasickém frontálním stylu výuky, kde formou řízeného rozhovoru těžili poznatky z odpovědí žáků. Při výuce zadávali velké množství otázek, často problémových, které dané téma osvětlovaly z různých stran. Využívali vlastní zkušenosti žáků a doplňovali je řadou zajímavostí. Do většiny hospitovaných hodin zařadili frontální pokusy i dostatek demonstračních pokusů. Vedli žáky k představivosti a umění odhadu. Žáci některých tříd prokazovali dobré znalosti i dovednosti, značná byla i jejich aktivita. V jedné hodině žáci pracovali s matematicko-fyzikálními tabulkami, ale samostatná práce s literaturou (např. referáty) není ve výuce rozšířena. Namátková kontrola žákovských knížek ukázala, že klasifikace probíhá průběžně.

Učitelé v úvodu většiny hodin oznamovali žákům průběh a cíl hodin. Používali vstupní i průběžnou motivaci žáků, často je chválili a povzbuzovali. V závěrečných částech většiny hodin chybělo zhodnocení nebo bylo pouze formální. Vyzdvižení žáků, kteří se na průběhu hodiny podíleli, učitelé neprováděli. V hodinách kladli důraz na mezipředmětové vztahy, propojenost jevů, využitelnost poznatků v praxi, ochranu životního prostředí i zdraví lidí.

Ve všech sledovaných hodinách učitelé respektovali osobnost žáků, měli přirozenou autoritu a nemuseli řešit žádné kázeňské problémy. Jejich organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Neadekvátně hlasitý projev vyučujícího v jedné hodině žáci přijímali bez rozpaků. Učitelé se snažili žáky povzbuzovat a aktivizovat. V hodinách vládla uvolněná atmosféra, převažovalo oslovování žáků jménem. Žáci ve většině hodin akceptovali dohodnutá pravidla, měli prostor pro vyjádření vlastního názoru, přesto v některých hodinách převažoval projev učitele. Pouze v jedné hodině se žáci snažili odvádět učitele svými dotazy od probírané látky.

Celkově je průběh vzdělávání ve fyzice hodnocen jako velmi dobrý.

Předměty zaměřené na výuku obsluhy počítačů - pracovní činnosti a informatika

Škola si klade za jeden z úkolů naučit žáky obsluhovat počítače a moderně získávat informace pomocí internetu. Tento cíl naplňuje využíváním počítačů už od 1. stupně při výuce některých předmětů, organizováním kroužků, základní výukou obsluhy počítačů a využívání internetu v rámci praktických činností v 6. ročníku a prohlubováním učiva ve volitelném předmětu informatika. 4krát týdně umožňuje žákům volný přístup na internet mimo vyučování. Vyučující mají zpracované tematické plány. Protože kladou velký důraz na zvládnutí internetu, věnují téměř polovinu lekcí právě jeho probírání. Plány jsou značně nekonkrétní, ani zápisy v záznamových listech předmětů nedokladují přesně probírané učivo.

Vlastní výuku práce s počítačem ve škole vyučují 3 učitelky s pedagogickou způsobilostí ve smyslu platných předpisů. Dvě z nich zahájily studium k získání plné odborné způsobilosti. Znalosti si průběžně rozšiřují absolvováním odborných školení, a také se samy podílejí na proškolení kolegů v základech práce s počítačem.

Pro výuku jsou k dispozici 3 učebny, z toho 2 nově vybavené. V jedné je 10 počítačů PC Pentium s frekvencí 100 MHz, učitelský počítač s dvojnásobnou frekvencí a síťovými verzemi programů. Ve 2. učebně je 12 počítačů PC Pentium s frekvencí 200 MHz, s CD mechanikami, některé multimediální. Učebna je využívána hlavně k práci na internetu. Počítače jsou v učebnách spojeny síťovým systémem Novell 4.11, na počítačích je nainstalován operační

system MS Windows2000, programy MS Office2000 Standard a kromě běžných výukových programů řada programů pro 1. stupeň a žáky s dyslektickými problémy. K dispozici je jedna sada schválených učebnic na učebnu. Třetí učebna s 10 staršími počítači slouží výhradně k výuce v předmětech a kroužcích žáků 1. stupně. Internet má škola připojen pevnou linkou, společnou s MěÚ, který platí její provoz. Kromě výše uvedené učebny je připojeno k internetu dalších 5 počítačů v kancelářích a knihovně. Výuka obsluhy počítačů má ve škole vynikající materiální podmínky. Psychohygienické podmínky v některých skupinách zhoršoval vysoký počet žáků (viz. dále).

Hodiny měly jasně vymezený cíl i logickou posloupnost. Učitelky prezentovaly učivo věcně správně. V části hodin podřizovaly metody a formy práce vysokému počtu žáků – žáci se při práci u počítačů museli střídat ve dvojicích, skupina žáků pracovala samostatně ve vedlejší učebně. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. Pozitivní bylo, že učitelky věnovaly pozornost při výuce v textovém editoru i pravopisným jevům. V jedné ze sledovaných hodin byla nízká efektivita využití času.

Hodiny se vyznačovaly vždy důkladnou úvodní motivací, ať aktuálním výročním nebo připravenou ukázkou výsledku práce. Během hodin vyučující pracovaly se žáky převážně individuálně, dostatečně je chválily, diferencovaly učivo podle stupně zvládnutí probírané látky a tolerovaly osobní tempo žáků. Žáci pracovali převážně se zájmem, svoje znalosti a dovednosti uplatňovali v praktických úlohách.

Vyučující v hodinách respektovaly osobnost žáků, žáci měli možnost pokládat dotazy a navzájem komunikovat. Na zvýšený hluk a nesoustředění se na výklad v jedné hodině měl vliv vysoký počet žáků. V ostatních hodinách žáci sami respektovali pravidla komunikace a chování.

Celkově je průběh vzdělávání v předmětech zaměřených na výuku obsluhy počítačů hodnocen jako velmi dobrý.

Matematika v 6. – 9. ročníku

Týdenní časová dotace výuky matematiky je v souladu se schváleným učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu, tematické plány korespondují s osnovami. Porovnáním předložených tematických plánů nebyla zjištěna obsahová duplicita učiva, kontinuita mezi jednotlivými ročníky byla zřetelná. Kladem tematických plánů jsou zohledněné mezipředmětové vztahy s fyzikou. Vyučovací hodiny měly zřetelné cíle, které obsahově vycházely z tematických plánů a odpovídaly vědomostem a schopnostem žáků. Příprava pedagogů na výuku byla převážně na velmi dobré úrovni.

Vyučující mají potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku nebo dlouhou pedagogickou praxi, která pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým požadavkům. Vyučující v hospitovaných hodinách účelně využívali učební pomůcky k demonstraci i k frontální práci žáků, audiovizuální didaktická technika nebyla uplatněna.

Struktura hodin odpovídala věku a schopnostem žáků i vytyčeným výukovým cílům. Vyučování bylo vedeno frontálním způsobem, střídala se společná a samostatná práce. Jednotlivé činnosti na sebe plynule navazovaly, bylo rozvíjeno logické myšlení žáků a schopnost aplikovat učivo. Důraz byl kladen na zásady názornosti, přiměřenosti a soustavnosti výuky. Procvičování a upevňování učiva byla většinou věnována dostatečná doba. Opakování vycházelo z probraného učiva, otázky a příklady se zaměřovaly na uplatnění učiva a rozvoj představivosti. Při samostatné práci byla žákům většinou poskytována individuální pomoc. Vhodně byla začleňována práce s učebnicí. Učitelé řídili výuku racionálně,

vydávali jednoznačné a srozumitelné pokyny, vyučovací doba byla většinou efektivně využita. Zpravidla byl žákům v hodinách vytvořen prostor pro vyjadřování vlastních názorů, připomínek či dotazů. Příliš hlasitý projev některých vyučujících žáky od této možnosti odrazoval. Jen v některých hodinách byla induktivní metodou navozena možnost, aby žáci sami dokázali provést zobecnění nebo se mohli aktivně účastnit tvorby pouček, pravidel a vzorců. Vyučující flexibilně reagovali na zjištěné nedostatky ve vědomostech žáků a snažili se je odstranit změnou metody výkladu či procvičováním učiva. Téměř ve všech hodinách chyběla relaxační část, závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení výkonu žáků. Předložené čtvrtletní práce byly přiměřené náročností, pozitivní je způsob jejich hodnocení. Učitelé v nich hodnotí jednotlivé zvládnuté matematické operace, žáci jsou hodnoceni za to co umí. Nevýhodou je rozdílné zadání čtvrtletních prací v paralelních třídách ročníku (přestože v ročníku učitelé vyučují podle stejného tematického plánu), neboť nelze porovnávat výsledky vzdělávání v matematice mezi třídami i učiteli.

Ve výuce byla převážně užívána průběžná motivace pochvalou, oceněním snahy. Ze vzájemné komunikace učitelů a žáků byla zřejmá oboustranná důvěra založená na předem dohodnutých pravidlech. Vyučující respektovali osobnosti žáků. Žáci zpravidla aktivně spolupracovali s vyučujícími, měli většinou pozitivní vztah k předmětu. Projevy nežádoucího chování žáků se v průběhu hospitovaných hodin neobjevily.

Celkově je průběh vzdělávání v matematice hodnocen jako velmi dobrý.

Chemie

Učební plán a tematické plány předmětu chemie odpovídají přijatému vzdělávacímu programu. V době inspekce učitelky plnily tematické plány v souladu s časovým rozvržením učiva. Jejich perspektivní a bezprostřední příprava na výuku byla vynikající. Dokázaly využít výborně zrekonstruované, pro výuku podnětné, odborné pracovní chemie k tomu, aby žáci pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí činnosti. Poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví. Předmět chemie je vyučován učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Organizace hodin, nezbytné pokyny i použité formy a metody práce korespondovaly se znalostmi žáků i s výukovými cíli. Výběr, sled a množství informací, náročnost učiva, vše bylo přiměřené věku a možnostem žáků. Učitelky žáky zapojovaly do vyučovacího procesu, dávaly jim dostatek příležitostí k vyvozování závěrů a objevování. Jejich výklad byl věcně správný, zajímavý, srozumitelný i přiměřený věku žáků. Součástí hodin byly efektivní a zároveň efektní demonstrační pokusy i pokusy frontální. Pomocí pokusů, využitím didaktické techniky i nákrese na tabuli žáci názorně chápali podstatu chemických reakcí. V průběhu experimentů poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi. V hodinách bylo využíváno mezipředmětových vztahů, mezi fakty a jevy byly vysvětleny a pojmenovávány souvislosti. Práce ve dvojicích či skupinách rozvíjely u žáků smysl pro kooperaci a vzájemnou toleranci. Zařazování didaktických her motivovalo žáky a zároveň bylo zpestřením výuky. Při hospitaci byla zaznamenána i metoda práce s chybou. Obsahová zajímavost učiva uspokojovala přirozenou zvědavost žáků. Úlohy a problémy, které žáci řešili, měly vztah k praxi a dějům, které je obklopují, vedly je ke správné orientaci v běžném životě. V hodinách bylo dbáno na ověřování výchozích znalostí a velmi často byla využívána pochvala a uznání. Při hodnocení zkoušených žáků byla prováděna analýza chyb, klasifikace byla veřejná.

Verbální i neverbální projev vyučujících byl kultivovaný a korektní. Učitelky pozitivně ovlivňovaly psychosociální podmínky výuky – vztah vyučujících a žáků byl založen na vzájemném respektu, spolupráci, důvěře a přiměřené toleranci. Ve vyučovacích hodinách byla věnována pozornost rozvíjení komunikativních dovedností. Hodiny byly vedeny tak, že

vždy byl vytvořen prostor pro dotazy, eventuální diskusi. Žáci projevovali pozitivní vztah k předmětu.

Celkově je průběh vzdělávání v chemii hodnocen jako vynikající.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

S přihlédnutím k hodnocení v jednotlivých sledovaných předmětech mají plánování a příprava na vyučování, materiální a psychohygienické podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků i oblast komunikace a interakce výraznou převahu pozitiv.

Celkově je průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepce rozvoje školy vychází z analýzy podmínek školy a prostředí, ve kterém se škola nachází. Stanovuje priority vzhledem ke škole, žákům i postavení školy v rámci obce. Některé z úkolů např. sjednocení vzdělávacího programu ve všech třídách, přechod organizace na právní subjektivitu s příspěvkovou formou hospodaření k 1. lednu 2001, rekonstrukce učebny chemie a přírodopisu již byly splněny. „Roční plán práce a kontrol na školní rok 2001/2002“ reaguje na rozbor roku předchozího. Po konzultacích s učiteli školy v září konkretizuje časově i jmenovitě úkoly výchovného působení, zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu, materiálně-technického zabezpečení školy, řídicí práce i spolupráce školy s ostatními výchovnými činiteli. Roční plán není formální a je průběžně rozpracováván do plánů měsíčních, které se upřesňují na poradách 1. a 2. stupně. Plány jsou zpracovány kvalitně, pečlivě, přehledně a stanovené úkoly jsou reálné. Ředitel úkoly kontroluje a jejich plnění vyhodnocuje. Na plenárním zasedání Sdružení rodičů a přátel dětí školy (dále jen SRPDŠ) se v září s ročním plánem práce a organizací školního roku seznamují přítomní zástupci žáků. Osnovy zvoleného vzdělávacího programu jsou ve sledovaných předmětech plněny. V učebním plánu škola posiluje o 1 hodinu nad stanovený minimální počet hodin výuky výtvarné výchovy ve 4. a 5. ročníku, na 2. stupni výuku přírodopisu, fyziky a praktických činností. O 2 hodiny je posílena výuka dějepisu a zeměpisu. Z fakultativní nabídky předmětů se realizuje v letošním školním roce 6 volitelných a 3 nepovinné předměty. Škola je organizátorem 7 kroužků. Úspěchů dosahuje pěvecký sbor Leknínek. Na 1. i 2. stupni vycházejí čtvrtletně žakovské časopisy. Škola má vypracovaný minimální preventivní program k prevenci sociálně patologických jevů u mládeže, který vymezuje úkoly a odpovědnost v této oblasti.

Kompetence pracovníků jsou určeny a organizační schéma umožňuje efektivní řízení školy. Poradními orgány ředitele jsou pedagogická rada, metodické sdružení 1. stupně, předmětové komise, výchovný poradce a výbor SRPDŠ. Vedení školy předává potřebné informace učitelům vyvěšením na nástěnkách, nejméně jednou měsíčně na provozních poradách a ústním nebo telefonickým podáním. K žákům se aktuální informace přenášejí nejrychleji školním rozhlasem, případně prostřednictvím učitelů. Informovanost rodičů je založena hlavně na plenárním zasedání SRPDŠ a 2 třídních schůzkách v průběhu roku. Rada organizačních a provozních informací nebo zajímavostí je obsažena v tiskovině „Školní zpravodaj ZŠ Heřmanův Městec“, který škola každoročně vydává pro informaci všech rodičů i veřejnosti. Práci školy zviditelňuje i školní vývěska na veřejném prostranství. Výroční zpráva školy odpovídá obsahem požadavkům příslušného právního předpisu, poskytuje ucelený přehled o práci a životě školy v příslušném školním roce. Je zpracována přehledně a fundovaně.

Řízení školy je operativní, úzce navazuje na plánování a kontrolu výchovně vzdělávací činnosti. Každý z pracovníků školy může realizovat svoji tvořivost a iniciativu v oblasti svého zaměření. Svědčí o tom mimo jiné mimořádná šíře aktivit školy v oblasti sportovní, společenské a kulturní. Další vzdělávání pracovníků vedení školy neponechává pouze na nabídce pedagogických center, ale snaží se pořádat akce přímo ve vlastní škole. Na tyto akce zve i zájemce z řad pedagogů okolních malotřídních nebo mateřských škol. Všichni pedagogičtí pracovníci byli zaškoleni v práci s počítačem a na internetu. Pro sjednocení stylu práce ve škole se osvědčuje soustředění ročníků na 1 patře a pověření zodpovídajících „ročníkových“ učitelů na 1. stupni. Učitelé provádějí vzájemné hospitace, zvláště mezi 4. a 5., a 5. a 6. třídami.

Ředitel školy má zaveden systém kontrolní, hospitační a pohospitační činnosti. Zobecnění hospitačních závěrů bývá i předmětem pedagogických rad. Vedení školy pravidelně a systematicky podle plánu kontroluje pedagogickou dokumentaci. V rámci kontrolní činnosti vybírá a srovnává čtvrtletní práce, porovnává jejich hodnocení a rozbor zvládnutí jednotlivých jevů. K porovnání úrovně výsledků učení žáků využívá vedení školy vlastní „výstupní“ testy z českého jazyka a matematiky v 5. ročníku. Kontrola provozu školy i hospitací je rozdělena podle kompetencí ve vedení školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má vzhledem k počtu tříd, žáků a zaměstnanců i podmínkám vypracované kvalitní, účelné plány. Je mimořádně aktivní v mimoškolních aktivitách a poskytuje o své činnosti bohaté informace. Plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako vynikající.

Na základě uvedených zjištění hodnotí ČŠI podmínky vzdělávání celkově jako vynikající.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV (neinvestičních výdajů)

Základní škola vyčerpala prostředky NIV přidělené ze státního rozpočtu na rok 2001 k účelu, na který byly určeny. Z celkového čerpání NIV bylo nejvíce finančních prostředků vynaloženo na platy (70 %). Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových NIV činil 82 %.

Kontrolou účetních dokladů a dle předloženého výkazu zisku a ztrát bylo zjištěno, že škola vytvořila za účetní období roku 2001 zlepšený hospodářský výsledek.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Na rok 2001 byly škole stanoveny závazné ukazatele mzdové regulace (limit počtu zaměstnanců, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci). Porovnáním účetních údajů se mzdovou rekapitulací a mzdovými výkazy za rok 2001 bylo zjištěno, že došlo k překročení limitu v počtu pedagogických pracovníků a naopak úspora byla zjištěna v zákonných odvodech. Překročený limit pracovníků byl způsoben zástupy za dlouhodobou nemoc. Nevyčerpané finanční prostředky byly zúčtovány a odvedeny do státního rozpočtu.

Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 má vazbu na mzdové údaje vycházející z programu zpracovávajícího mzdy. Kontrolou údajů za rok 2001 bylo zjištěno, že vykazované vyčerpané

mzdové prostředky jsou dle účetních sestav a mzdové rekapitulace shodné s účetním stavem.

Pro odměňování zaměstnanců je vypracován vnitřní platový předpis, který upravuje platové podmínky všech pedagogických a nepedagogických zaměstnanců základní školy a vychází z platných obecně závazných právních předpisů. Mzdy zpracovává mzdová účetní na základě podkladů od ředitele a zástupců pomocí počítačového programu a jejich správnost kontroluje vedoucí ekonom.

Při kontrole zařazování do platových tříd a platových stupňů namátkově vybraných zaměstnanců bylo zjištěno, že je postupováno v souladu s platnými mzdovými předpisy.

Vyplácení nadtarifních složek mezd (osobní příplatky a mimořádné odměny) se řídí písemně vypracovanými kritérii, která jsou součástí vnitřního platového předpisu. Osobní příplatky jsou poskytovány zaměstnancům, kteří dosahují velmi dobrých pracovních výsledků. Odměny byly vypláceny v roce 2001 průběžně za úspěšné splnění mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu, a dále při významných životních výročích (dovršení věku 50 let, odchod do starobního důchodu při prvním skončení pracovního poměru) na základě písemného zdůvodnění. Při vyplácení zvláštních příplatků a příplatků za vedení je postupováno v souladu s vnitřním platovým předpisem a nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů.

Personální dokumentace zaměstnanců je vedena a v době inspekce obsahovala všechny doklady potřebné pro zařazení do funkce, platové třídy a platového stupně. Kontrolované pracovní smlouvy byly uzavřeny v souladu se zákoníkem práce. Při kontrole platových výměrů byl zjištěn v jednom případě administrativní nedostatek v osobním příplatku, který byl odstraněn v průběhu inspekce.

Fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) byl v roce 2001 tvořen přidělem z objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů dle obecně závazného právního předpisu. Pro hospodaření s FKSP má škola vypracovány zásady pro čerpání FKSP a na každý rok je sestavován rozpočet. V roce 2001 bylo nejvíce finančních prostředků FKSP použito na příspěvky zaměstnancům na stravování, sportovní a kulturní akce. Namátkovou kontrolou přijatých faktur, příjmových a výdajových pokladních dokladů nebylo zjištěno porušení obecně závazného předpisu.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV (ostatních neinvestičních výdajů)

Finanční prostředky ONIV, přidělené ze státního rozpočtu na rok 2001, byly vyčerpány v plné výši. Tyto prostředky byly použity především na nákup učebnic, učebních pomůcek, cestovné, plavecký výcvik a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Inventarizace pokladní hotovosti je prováděna a pokladní kniha je řádně vedena. Namátkově vybrané účetní doklady (přijaté faktury, výdajové pokladní doklady, cestovní příkazy) splňují náležitosti dané obecně závazným právním předpisem.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky ze státního rozpočtu na rok 2001 byly přiděleny na další vzdělávání pedagogických pracovníků a byly vyčerpány na kursy a nákup odborné literatury.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou účetních a mzdových dokladů v kontrolovaných oblastech, v rozsahu uvedeném ve zprávě, nebylo zjištěno nevhodné čerpání prostředků ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrana (dále jen BOZP a PO)

Úkoly BOZP jsou zajišťovány ředitelem školy, úkoly PO ve spolupráci s odbornou firmou. Vstupní a periodická školení zaměstnanců provádí ředitel školy. Samostatně jsou školeni učitelé a výchovní pracovníci a samostatně provozní zaměstnanci. Dále je školou zabezpečeno školení zaměstnanců ve zvláštních případech (učitelé fyziky, učitel dílen a školník). Školení žáků provádějí třídní učitelé, učitelé předmětů, které vyžadují zvýšenou opatrnost při výuce a učitelé pověřeni vedením mimořádných akcí. O těchto školeních se vede evidence ve třídních knihách. Otázka prevence a vyhledávání rizik a jejich předcházení je ve škole řešena dostačujícím způsobem. Osobní ochranné pracovní prostředky (dále jen OOPP) jsou poskytovány v souladu se směrnicí ředitele školy o poskytování OOPP, přičemž evidence je vedena na kartách OOPP. Od března 2002 byla vydána nová směrnice ředitele školy č. 1/2002 pro zabezpečení poskytování OOPP v souladu se změnou legislativy v této oblasti. Periodické prohlídky zaměstnanců jsou prováděny, potvrzení od lékaře je uvedeno na kartě zaměstnance. Revize elektroinstalace, hromosvodů, elektrických spotřebičů a náradí, tělocvičny a tělovýchovného náradí jsou prováděny nebo obnoveny v určených lhůtách. Posouzení požárního nebezpečí bylo zpracováno v lednu 1998. Nástěnné požární hydranty a hasící přístroje jsou umístěny na viditelných a přístupných místech a označeny revizním štítkem. Požární řád, požární poplachové směrnice, požární evakuační plán a grafické znázornění únikových cest jsou vyvěšeny na viditelných místech. Poslední prověrka BOZP byla provedena 23. dubna 2001. Plán první pomoci je součástí dokumentace BOZP od roku 2000. Zaměstnanci školy byli seznámeni s „Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení“ čj. 14 269/2001-26 v dubnu a opakovaně v srpnu 2001. Zabezpečení povinností v oblasti BOZP a PO je prováděno v souladu s platnými předpisy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 4. prosince 2000.
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 2588/2000, ze dne 19. prosince 2000.
3. Inspekční zpráva čj. 102 129/99-2450 ze dne 1. dubna 1999.
4. Výroční zpráva o výsledcích výchovy a vzdělávání v Základní škole Heřmanův Městec za školní rok 2000/2001.
5. Roční plán práce a kontrol na školní rok 2001/2002.
6. Plán hospitačí a kontrolní činnosti na školní rok 2001/2002.
7. Namátkově vybrané záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2000/2001.
8. Rozvrh hodin školy na školní rok 2001/2002.
9. Zápisy z jednání pedagogických rad za roky 2000/2001 a 2001/2002.
10. Tematické plány hospitovaných předmětů na školní rok 2001/2002.
11. Třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku.
12. Aktuální třídní knihy hospitovaných tříd.

13. Třídní knihy 2. a 3. ročníku za školní rok 2000/2001.
14. Výběr žákovských knížek, notýsků a písemností v hospitovaných předmětech a třídách.
15. Individuální vzdělávací plány integrovaných žáků na školní rok 2001/2002.
16. Minimální preventivní program ze dne 3. září 2001.
17. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. září 2001.
18. Čtvrtletní práce z matematiky ve školním roce 2001/2002.
19. Výstupní prověrky žáků 5. ročníku za školní rok 2001/2002.
20. Zápis z projednání rozpočtu na rok 2001 ze dne 5. října 2001.
21. Výkaz zisku a ztrát za rok 2001.
22. Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2001.
23. Hlavní účetní kniha za rok 2001.
24. Číselník syntetických a analytických účtů pro příspěvkové organizace platný od roku 2001.
25. Výkaz zisku a ztráty Úč OÚPO 4-02 za rok 2001.
26. Namátkou vybrané přijaté faktury za rok 2001.
27. Namátkou vybrané příjmové a výdajové doklady za rok 2001.
28. Zásady čerpání a rozpočet FKSP pro rok 2001.
29. Pokladní kniha FKSP na rok 2001.
30. Vnitřní platový předpis ze dne 5. ledna 2001.
31. Kritéria pro poskytování osobních příplatků a odměn pro rok 2001.
32. Organizační schéma školy na školní rok 2001/2002.
33. Mzdové listy za rok 2001.
34. Mzdová rekapitulace za rok 2001.
35. Mzdová inventura ze dne 4. března 2002.
36. Namátkou vybrané osobní spisy zaměstnanců školy.
37. Vnitřní směrnice školy pro poskytování cestovních náhrad pro rok 2001 .
38. Pověření k provádění úkolů v prevenci rizik ze dne 3. ledna 2002.
39. Výčet možných rizik na ZŠ Heřmanův Městec ze dne 3. května 2000.
40. Zápis z prověrky BOZP ve školním roce 2000/2001 ze dne 23. dubna 2001.
41. Organizační směrnice č.1/2002 „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků a mycích, čistících a dezinfekčních prostředků ze dne 1. března 2002.
42. Záznam o školení zaměstnanců z bezpečnostních předpisů (učitelé a výchovní pracovníci) ze dne 29. srpna 2001.
43. Záznam o školení zaměstnanců z bezpečnostních předpisů (provozní zaměstnanci) ze dne 29. srpna 2001.
44. Prezenční listiny z periodického školení zaměstnanců ze dne 29. srpna 2001.
45. Potvrzení o absolvování školení vedoucích zaměstnanců z předpisů BOZP ze dne 11. května 2000.
46. Osvědčení o absolvování školení o PO vedoucích zaměstnanců ze dne 17. a 18. června 1999.
47. Záznam o školení zaměstnanců z předpisů o PO (opakované) pro provozní zaměstnance včetně prezenční listiny, tematického plánu a zkušebních testů ze dne 29. srpna 2001.

48. Evidenční karty BOZP jednotlivých zaměstnanců - 48 kusů.
49. Osvědčení o Kvalifikaci ve zvláštních případech, § 11, vyhl. č. 50/78 Sb., ze dne 18. dubna 2001, pro učitele fyziky(2x).
50. Osvědčení o způsobilosti topiče k obsluze nízkotlakých kotlů ze dne 7. května 1998.
51. Přezkoušení dle Vyhl. č. 50/78 Sb., § 4 ze dne 5. dubna 2002 - pracovník poučený (školník) ze dne 24. března 2002.
52. Zpráva o revizi plynového zařízení ze dne 24. května 1997.
53. Karty protokolů (68 kusů) o kontrole elektrického ručního nářadí se záznamem dne 28. dubna 2001.
54. Karty měření přenosných elektrických spotřebičů (67 kusů) s posledním záznamem dne 28. dubna 2001.
55. Zpráva o dílčí výchozí revizi elektrického zařízení č. 2000/070 ze dne 30. září 2000.
56. Zpráva o pravidelné revizi elektrického zařízení č. 05.03.99 ze dne 14. března 1999.
57. Zpráva o pravidelné revizi elektrického zařízení č. 01.01.2000 ze dne 28. ledna 2000.
58. Zpráva o pravidelné revizi elektrického zařízení č. 016.02.2002 ze dne 8. února 2002.
59. Zpráva o periodické revizi hromosvodů č. 010.04.00 ze dne 20. dubna 2000.
60. Revizní zpráva tělovýchovného nářadí ze dne 3. září 2001.
61. Pracovní řád ZŠ v Heřmanově Městci ze dne 1. září 1998.
62. Školní řád pro žáky ZŠ Heřmanův Městec ze dne 1. září 1999.
63. Vnitřní řád školní družiny (bez bližšího určení).
64. Plán první pomoci ze dne 18. května 2000.
65. Řád pohybu a chování na školním hřišti ze dne 1. září 2000.
66. Řád pracovní výpočetní techniky ze dne 28. srpna 2001.
67. Provozní řád pro využívání internetu žáky ze dne 28. srpna 2001.
68. Provozní řád učebny německého jazyka, anglického jazyka ze dne 4. září 2001.
69. Řád tělocvičny ze dne 1. prosince 1997.
70. Provozní řád učebny hudební výchovy ze dne 1. září 2001.
71. Provozní řád učebny chemie ze dne 10. října 2001.
72. Bezpečnostní řád pro žáky při laboratorních cvičeních ze dne 1. prosince 1997.
73. Pracovní řád školní dílny ze dne 5. září 1996.
74. Pracovní řád učebny fyziky ze dne 5. září 1996.
75. Provozní řád školní jídelny ze dne 1. září 1995.
76. Zásady chování ve školní žákovské kuchyňce (bez bližšího určení).
77. Pověření k používání vařiče (topného tělesa) ze dne 1. prosince 1999.
78. Ustavení tří požárních hlídek ze dne 4. února 2000.
79. Evakuační plán ze dne 1. září 1998.
80. Požární poplachové směrnice ze dne 1. září 1998.
81. Řád ohlašovny požárů ze dne 1. září 1998.
82. Posouzení požárního nebezpečí zpracované v lednu 1998.
83. List kontroly hasících přístrojů ze dne 14. a 15. srpna 2001 (30 kusů).
84. Revize požárních vodovodů a jejich příslušenství ze dne 15. srpna 2001 (15 kusů).

85. Seznámení s pracovním řádem ze dne 11. dubna a 30. srpna 2001 včetně prezenčních listin pedagogických a provozních pracovníků.

ZÁVĚR

Základní škola v Heřmanově Městci je školou, která zajišťuje žákům nejen vzdělávání a výchovu, ale v hojné míře i aktivity pro volný čas. Při inspekční činnosti byla zkonstatována velmi dobrá úroveň vzdělávání. Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako vynikající.

V porovnání s předcházející inspekcí škola pokračuje v nastoupeném trendu, plní postupně své koncepční záměry, zlepšuje materiální podmínky výuky a ve sledovaných oblastech je školou nadprůměrnou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Loučka	J. Loučka v.r.
Členové týmu	Mgr. Vladimír Tomek	V. Tomek v.r.
	Mgr. Kateřina Žežulová	K. Žežulová v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Marta Košutová Lenka Hrubá Jan Bakeš	

V Ústí nad Orlicí dne 29. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. května 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Stanislav Mráz

Stanislav Mráz, v. r.

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Pardubice, odbor školství	2002-06-24	105 238/02 - 5171
Městský úřad Heřmanův Městec	2002-06-24	105 237/02 - 5171

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.